

Kirkeårets tekster

PÅSKETIDEN OG PINSE

EN SAMTALEGUIDE

fra april til juni 2023

KIRKEÅRETS TEKSTER

BIBEL EN ?

Hvor skal jeg starte når jeg leser Bibelen? Bibelen er den viktigste og mest konkrete måten Gud har og fortsatt åpenbarer hvem han er for oss mennesker. Vi ønsker at alle kristne skal lese, kjenne og bruke tid med Bibelen. Men hvor skal jeg begynne? Og hva gjør jeg når jeg ikke skjønner det jeg leser? Eller jeg er uenig? Eller ikke får det til å stemme med det andre jeg har lært om Gud?

Vi har i mange år brukt kirkeårets tekster og denne Bibelleseplanen som et verktøy hos oss. Denne samtale-guiden laget for å åpne opp tekstene for oss og enkelt kunne bruke den i husgrupper, personlig eller mentor-samtaler.

Å LESE SAMMEN

Vi anbefaler sterkt å gå gjennom studiene i samtale og fellesskap. Du kommer alltid dypere sammen med andre enn du gjør alene.

Studieteksten er den kommende søndagens tekst. På denne måten kan en komme under huden på teksten og komme forberedt og med god bakgrunnsforståelse til søndagens preken.

HISTORISK RYTME

Helt fra den første kristne tid har faste tekster blitt lest på bestemte dager. De første tekstene som ble lest på bestemte dager, var påsketekstene. Det var naturlig å lese tekstene om Jesu oppstandelse på dagen da en feiret oppstandelsen.

Siden har skikken med å lese bestemte tekster som passer med dagen og årstiden, blitt utviklet videre. Helt fra 300-tallet kjenner vi såkalte rekker med tekster som fortalte hva som skulle leses hver søndag gjennom året.

TEMATISK UTVALGT

Tekstrekkeene i de nordiske kirkene er i hovedsak ordnet tematisk. Det vil si at de tekstene som skal leses samme dag, på en eller annen måte hører sammen tematisk. Andre kirker, som anglikanske og katolske, har rekker som er ordnet ut fra kontinuerlig lesning. Det vil si at tekstene på søndager som følger etter hverandre, er fra samme skrift.

- Kirkeåret -

PÅSKETIDEN

I oldkirken ble tiden fra påske til pinse sett på som én sammenhengende fest. Samtlige søndager i påsketiden omhandler på ulike måter påskebegivenhetene og følgene av dem, samtidig som de forbereder oss på pinsen om en fullbyrdelsen av påsken. Påsken avsluttes ikke med 2. påskedag, men fortsetter helt fram til Kristi himmelfartsdag.

Fra Peter Haldorf: "Hellig år"

JOHANNES 21,1-14

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1 eller 2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Jesaja 43,10-13
- 1 Korinter 15,12-21

BAKGRUNN

Temaet for 2. søndag i påsketiden er *Påskens vitner*, og fokuserer på de som Jesus viste seg for etter oppstandelsen. Disiplene var Jesus vitner og hadde et helt spesielt oppdrag. Men hvem kaller Jesus oss troende til å være i dag?

#1 Disiplene hadde flyktet og fornektet Jesus da han ble arrestert. Nå er de, som flere var tidligere fiskere, tilbake i fiskebåten. Hva tror du de tenker og føler?

#2 Hva gjør at Disiplene til slutt kjenner igjen Jesus?

#3 Hva tror du hensikten var med all fisken? (Overflod er et gjentatt tema hos Jesus)

#4 Se leseteksten Jesaja 43,10-13. Hva er sammenhengen med profetien og dagens tekst?

Bonus: Les Jesaja 43,10-13 på nytt som en innledning til bønn etter samtalen.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

JOHANNES 10,11-18

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1 eller 2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Esekiel 34,11-16
- 1 Peter 2,20-25

BAKGRUNN

3. søndag i påsketiden er *den gode gjeters søndag*. Jesus oppsummerer profetenes og salmenes utsagn om *gjeteren* og anvender dem på seg selv. Jesus peker på sitt oppdrag og rolle, men også på hva han ser etter i de som skal gjete hans kirke.

#1 Del teksten inn i mindre deler og lag beskrivende overskrifter.

#2 Hva er forskjellen på den gode gjeteren og leiekaren?

#3 Hvorfor sier Jesus her at Far elsker ham?

#4 Hvordan påvirker dette ditt bilde av eller forhold til Jesus?

Bonus: Les Esekiel 34,11-16 som en innledning til bønn etter samtalen.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

JOHANNES 16,16-22

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1 eller 2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Jesaja 54,7-10
- Filipperne 3,12-14

BAKGRUNN

Den 4. søndag i påsketiden retter blikket fremover; om Jesus som veien, sannheten og livet. Vi fortsetter i den siste talen Jesus hadde til disiplene sine før han døde, og forstår ordene hans på nytt, i lyst av verket Jesus gjorde i påsken.

#1 Disse ordene sier Jesus under sitt siste måltid på Skjærtorsdag. Hvordan opplever du disiplene og deres respons?

#2 Hva tror du Jesus ønsker å oppnå med det han sier her?

#3 Les Jesaja 54,7-10. Hva viser teksten oss om Guds karakter?

#4 Les Johannes 16,22 i lys av oppstandelsen. Hvordan gir disse ordene håp?

Bonus: Les Filipperne 3,12-14 som en innledning til bønn om utholdenhet og tro.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

JOHANNES 15,1-8

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Hosea 14,5-9
- Romerne 11,13-20

BAKGRUNN

Når vi nærmer oss Kristi himmelfartsdag er det grunnleggende trekk ved å være en disippel som får fokus. Hva betyr det å leve i tro mellom oppstandelsen og den endelige fullendelsen ved Jesu gjenkomst?

#1 Beskriv de ulike rollene i lignelsen og hva jobben deres er.

#2 Hvilke to valg har grenene? Hva slags konsekvens får hvert valg?

#3 Hva tror du Jesus mener med å bære frukt?

#4 Hva tenker du det vil si å bli i Jesus?

Bonus: Les Hosea 14,5-9 som en beskrivelse av det å være i Jesus, som en innledning til bønn.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

LUKAS 18,1-8

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Jeremia 29,10-14
- 1 Johannes 5,13-15

BAKGRUNN

6. søndag i påsketiden har vært omtalt som *bønnens søndag*. Bønnen settes her i sammenheng med både oppstandelsen og våren, med vekt på utholdenhet og frimodighet i bønn. Fra gammelt av ba Guds folk spesielt for årets grøde.

#1 Beskriv de to rollene i lignelsen.

#2 Se v. 6-8. Hvordan sammenligner Jesus den uhederlige dommeren med Gud?

#3 Les Jeremia 29,10-14. Hvilke sammenhenger finner du med dagens tekst?

#4 Oppsummer den holdningen til bønn du ser Gud kaller til i disse tekstene.

Bonus: Les Jeremia 29,12-13 som innledning til bønn etter samtalen.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

JOHANNES 15,26-27

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Haggai 2,3-9
- 1 Peter 4,7-11

BAKGRUNN

Det er ni dager fra Kristi himmelfart til Pinse. Ni dager da disiplene var overlatt til seg selv etter at Jesus vendte tilbake til Faderen, og før Ånden blir sendt til dem. Jesus hadde bedt de om å vente, men de skjønte nok aldri helt hva de ventet på.

#1 For å utdype teksten, les også 16, 7-14. Del teksten opp i mindre avsnitt med overskrifter.

#2 Hvilke oppgaver har Talsmannen?

#3 Hvordan kan det være bedre med denne talsmannen enn å ha Jesus selv?

#4 På hvilke måter får Den hellige ånd rom til å vitne hos deg og dere?

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

- Kirkeåret -

PINSE

Ordet pinse kommer fra det greske *pentekosté* som betyr *den femtiende* i betydningen den femtiende dagen etter påske. Navnet uthever pinsen som påskens mål. De to høytidene utgjør en enhet. Pinsen er i Kirkens historie den hendelsen som gjør påsken levende og begripelig.

Fra Peter Haldorf: "Hellig År"

JOHANNES 20,19-23

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- 1 Mosebok 2,4-9
- Apostlenes gjerninger 2,1-11
- Romerne 8,9-11

BAKGRUNN

Dagens tekst handler om tilgivelse og fastholdelse av synd. Der Bibelen er uklar bør det tolkes i lys av der Bibelen er klar. Forrige ukes tekst viser at Ånden uthever evangeliet. Evangeliet som frigjør de som tar imot, og fastholder de som avviser.

#1 Oppsummer det som foregår i teksten med egne ord.

#2 Hvordan ser du treenigheten (Faderen, Sønnen & Ånden) i teksten?

#3 Hva er det Jesus sender disiplene til?

#4 Hvordan er denne sendelsen relevant for oss i dag?

Bonus: Les 1. Mosebok 2,4-9. Legg merke til skapelses-motivet og Guds pust i begge tekstene.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

- Kirkeåret -

TREENIGHETS- TIDEN

Kirken lever i lyset fra pinsen. Den har som mål å la seg fylle helt av Den hellige ånd. Den er bare seg selv - himmelen på jorden - når den lever i kraft fra Ånden. I norsk tradisjon har tiden etter pinse fått navnet etter den søndagen som kommer etter pinse, *Treenighets-søndag*, og kalles derfor *treenighets-tiden*. Sommersøndagene handler om konsekvensene av et liv i etterfølgelse

Fra Peter Haldorf: "Hellig År"

MATTEUS 28,16-20

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- 5 Mosebok 6,4-9
- 1 Peter 2,4-10

BAKGRUNN

Treenighetssøndag feirer mysteriet med Guds treenige natur. Selve begrepet treenighet finnes ikke i Bibelen. Det er først på 300-tallet at treenighetstanken finner sin fulltonende form, endelig landet i den Nikenske trosbekjennelsen.

#1 Gjengi vers 18-20 i egne ord.

#2 Les 5 Mosebok 6,4-9. Hvilke likheter finner du til dagens tekst? Hvilke ulikheter?

#3 Hva tenker du det betyr at Jesus sier han er med i dette store oppdraget?

#4 Hvordan ser dette oppdraget ut for deg i livet ditt i dag?

Bonus: Les 1 Peter 2,9 som innledning til bønn etter samtalen.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

MATTEUS 3,11-12

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- 2 Mosebok 14,15-22
- Titus 3,4-7

BAKGRUNN

Treenighetstiden starter med åpenbaring av treenigheten. Døperen Johannes introduserer Jesus og hva han skal gjøre tidlig i evangeliene. Johannes tjeneste var en hard og tydelig forkynnelse av Guds rike til omvendelse fra synd.

#1 Disse versene er Johannes sine ord. Hva tror du bildet med kasteskovlen og treskeklassen betyr? Bruk gjerne fotnotene i Bibelen din for hjelp til forklaring av begrepene.

#2 Hva tror du er forskjellen mellom Johannes omvendelsesdåp og Jesu dåp med Den hellige ånd og ild?

#3 Les Titus 3,4-7. Hvordan utdypes Den hellige ånd og dåpen?

#4 Hva viser tekstene oss om samspillet mellom Jesus og Den hellige ånd?

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

LUKAS 14,15-24

- Be om Guds hjelp til å høre ham snakke.
- Les hovedteksten rolig 1-2 ganger.

Søndagens lesetekster

- Jesaja 25,6-9
- Johannes Åpenbaring 19,5-9

BAKGRUNN

Jesus underviser ofte gjennom historier, kalt lignelser. De er sannhet, men i poetisk innpakning. Lignelser kan ikke anvendes direkte i livet, men må tolkes. Jesus ønsker ofte å utvide lytternes forståelse av Guds rike og tanke.

#1 Oppsummer lignelsen: Hvorfor kommer ikke de innbudte til gjestebudet? Hvordan responderer husets herre på responsen?

#2 Se foranledningen til lignelsen i v. 12-14. Hvilken lønn er Jesus opptatt av?

#3 Se Jesaja 25,6-9; en profeti om den kommende frelse. Hva tror du er sammenhengen med Jesu lignelse om gjestebudet?

#4 Hva viser lignelsen oss om hvem som får sitte til bords i Guds rike?

Bonus: Les Åpenbaringen 19,5-9 som en innledning til bønn etter samtalen.

ANVENDELSE

Hvordan påvirker dette måten du lever/tenker?
Hvem kan du dele videre til?

Samtaleguiden er et supplement til Bibelleseplan 2023.
Leseplanen er en guide både for lesing i uka og søndagens prekentekst.

KJØP LESEPLANEN PÅ [BIBELEN.NO](https://www.bibelen.no)